

BOGDNJA DANICA.

Katolški cerkveni list.

№ 48.

V Četertik 28. Listopada.

1850.

Sedajni obšir katoliške cerkve.

XIII. Avstriansko cesarstvo.

14. Ogersko. (Dalje.)

Rudolf II. Jezuiti.

Ko je v l. 1576 Rudolf II. kraljevati začel, je bilo samo v tih krajih Ogerskiga, ki niso bili pod turško oblastjo, 900 luteranskih srenj, kalvinskih pa še več. Šestnajst nadžupanov, skorej vsi pervaki dežele so bili protestanski. Viditi je bilo, de mora katoliška vera v takih zadevah v kratkim iz Ogerskiga zginiti. Ali Bog se ni pustil dedine sv. kralja Stefana priti v oblast njegovih protivnikov. V l. 1571 je postal verli Stefan Batori veliki knez na Sedmograškim in v l. 1576 tudi kralj na Poljskim. Ta mož je želel katolški veri pomagati in se je poslužil k temu svetimu delu — Jezuitov. Njih 14 jih je poslal iz Poljskiga na Sedmograško; Janez Leleo in Stefan Santo sta bila njih vodja. Jeli so bili ti patri mladost učiti, tudi so bili že več protestantov spreobrnili. Ti so jih gledali pisano, ali dokler sta Stefan Batori in njegov brat Kristof živela, se niso nič upali zoper nje početi; ko je bil pa mladi Sigismund Batori veliki knez postal, so Sociniani, Kalvinci in Luterani z enim glasom vpili, de z Jezuiti proč. Zastonj so ti rekli: Turki pustijo vsakiga per njegovi veri, Luterani, Kalvinci, Sociniani, Prekerševavci, Judje smejo na Sedmograškim živeti — zakaj oni ne? Zastonj jih je Sigismund kakor svoje odgojitele rad imel, mogli so iti iz cele dežele zunaj Klausenburga, in ko je bil Mojzes Sekeli veliki knez postal, jih je ta terdi Socinian še od tod spodil. Po njegovi smerti so peršli zopet nazaj; cesarski vojvod Basta jih je varoval.

Na Ogerskim je bil od l. 1553—1568 slavni Nikolaj Olah nadškof v Ostrigonu. Oznanil je on po Ogerskim sklepe sv. Tridentinskiga cerkveniga zbora, vpeljal veliko šol, postavil kloštrov, obhajal 5 cerkvenih zborov, s kterimi je bil opušeno cerkveno zadržanje ponovil, in poklical je v deželo tudi Jezuite. V Tirnavo so bili peršli prvi 4 patri. Giurski (Rabski) škof Juri Draskovič je

povabil iz Dunaja P. Marka Pitasiča v Steinamanger, kjer je ta za katoliško cerkev toliko storil, de je Draskovič, ki je poznej kakor nadškof v Koloči na Dunaju kardinalski klobuk prejel, per tej priliki cesarja Rudolfa prosil, de naj Jezuite po Ogerskim vpelje, ker oni zamorejo nar bolj katoliško vero proti protestantam varovati. Rudolf je kardinala uslišal, dal je Jezuitam prazno prošitjo v Turroču; veliko so seer mogli od protivnikov prestati, ali njih razumnost in stanovitnost je zmagala vse. Tako so bili Jezuiti na Ogerskim vtemeljeni.

Rudolf II. je slabo gospodaril, pečal se je nar raji s kemijo in zvezdogleddjem, nar važniši deržavne opravke pa je vnemar pušal. Strašno so Turki divjali po Ogerskim: tako velik je bil strah pred njimi, de je Rudolf ukazal zjutraj, opoldan in zvečer k molitvi zvoniti, de bi ljudje Boga prosili pomoči zoper te nevernike. V l. 1596 je bil sultan Mohamed III. mesto Erlau napadel, obetal je s persego keršanskim vojakam, de bojo v miru proč spušeni, ako se vdajo. Verjeli so, ali ko pridejo iz terdnjave, planejo na sultanovo povelje Turki na nje in so vse pomorili, okoli 5000 jih je bilo. V bitvi, ki je bila potlej per Kerestesu, je bil veliki vezir Cikala (poturčen Lah) kristjane tako udaril, de jih je do 50.000 mertvih na bojiši in v Tisnim močirji ležalo.

V toliki stiski so pa protestanti čedalje preširniši bili. Sekovskiga škofa na štajerskim so bili Luterani na Sveti večer (1588) z orožjem napadli, ki je ravno per altarji bil. Na Sedmograškim je vstal Kalvinc Stefan Bockai, se je zvezals Turki, poklical vse Luterane in Kalvince se oborožiti, — in kmalo je imel neizmerno derhal ljudi okoli sebe. V l. 1604 je že vse od jutrove meje Sedmograškiga noter do Presburga njemu pokorno bilo. Poslal je v Carigrad dva poslanca, štefana Korlat in Jurja Kekedi, ki sta sultanu nemške fantiče kakor sužne v dar perpeljala. Ti otroci so imeli v zasramovanje katoliške vere škofijske kape na glavi. Na polji Zakos je veliki vezir Bockaju krono na glavo djal, mu sablo opasal in ga ogerskiga kralja pozdravil. Ta je vezirju roko kušnil in rekel: Ne iz strahu, ampak iz celiga serca, z

veseljem in ljubeznijo služimo sultanu. — Bockai toliko močan je v l. 1606 s cesarjem mir storil, v katerim je bilo obljubljeno, de bojo Luterani in Kalvinci tiste pravice imeli kakor katolčani — in dali nazaj vse cerkve, ki so jih bili eden drugimu dozdej vzeli. — Protestantje so to obljubo slabo deržali, v l. 1608 so tirjali od nadvojvoda Matija, ki je bil namest Rudolfa gospodarstvo prevzel, de bi zanaprej noben škof ne smel biti kancler ali nadžupan, de bi naddiakoni (tehanti) ne smeli cerkva svojih tehantij obiskovati, — de Jezuiti ne smejo nobene lastine imeti. Se ve, de Matija in ogerski škofje tega niso mogli dovoliti. Tako per koncu je bila viditi katolška vera na Ogerskim, kar je Bog moža obudil, kteri jo je kakor nov apostelj zopet oživil in razširil, in ta je bil — (stermite sedanjih osrečevavci narodov in razsvitljenci!) — ogerski nar veči nadškof in kardinal Jezuit Peter Pazman.

(Dalje sledi.)

Ni vsakimu duhu verjeti.

Te dni so nam prišle nove slovenske bukvice v roke pod naslovom: „Bramba evangeljske vere proti krivim usodkam spoznovavcov druge vere“, ktere bi se utegnile kmalo med ljudstvo raztrositi. Našim navadnim neučnim bravcam je pomniti, kaj pomeni beseda evangeljska vera. Evangeljski ali evangeljci se imenujejo s posebnostjo tisti, kteri se v svoji veri po stopinjah Lutra Martina in Kalvina Janeza derže, ktera dva sta kersansko vero v šestnajstim stoletju po svoje preravnala ali preobličila (z latinsko besedo: reformirala, zato se tudi reformatorja kličeta). Evangeljske pa se nasledovavci Lutrovi in Kalvinovi imenujejo, ker, kakor pravijo, se čistiga evangelija derže, desiravno se le po modrovanji gole svoje pameti ravnajo; od katolčanov pa terdijo, de so s. evangeli popačili, desiravno ga je katolška cerkev vedno tako ohranila, kakor ga je iz ust Kristusovih in iz rok aposteljnov prejela.

Poglavitni uzrok, de sta Martin Luter in Kalvin drugačno vero začela učiti, je bila prevzetna zoperstava zoper sveto cerkev in njene viši pastirje. Ker cerkve nista hotla poslušati, sta se obrnila na modrovanje gole človeške pameti, in tako sta zašla na tisto zmoto, ktera je v napačnim modrovanji vsih časov bolj ali manj na dan stopala: katolška vera in zdrava pamet, ki po njej modruje, pa je vselej resnico previdila. Tista zmota je v tem, de se Bog in stvari, zlasti božje in človeško djanje prav ne razloči, ampak vsebolj v eno vkupej meče. (Učeni pravijo tej zmoti z greško besedo panteizem, vseboženstvo). Iz tiste zmote sta Luter in Kalvin nekaj nauk katolške vere ohranila, druge pa odvergla, kakor se jima je zdelo; zlasti sta tajila oblast cerkve in njenih pastirjev, veljavo ustniga izročila, očiševanje duš v vicah, pomoč svetnikov; odvergla sta daritev s. maše, s. zakramente razun s. kersta in s. obhajila, in odpustke. Luter in Kalvin sta sicer nekaj vsak svojo pot hodila, še sta si bila v sercih in besedi zlo nasprot, in Luter v svojim uku sam sebi ni bil vselej enak. Njih nasledovavci so ravno tako narazin bili, in vsaki po svojim vodji se ravnali; kmalo so začeli pa sami dalje modrovati, in tako se jim je marsikaj od nauk svojih voditeljev napačno kazalo, in nekaj so si sicer popravili, več pa so še

odvergli; tako de marsikteri zdaj skorej nimajo nič kersanskiga več. Tako je prišlo, de si tudi tisti, ki se še bolj ali manj Lutra in Kalvina derže, niso več tako nasprot, ampak so se že večidel v eno vkup vzeli, ter se evangeljske imenujejo; in ti žele tudi kaj katolčanov na svojo stran dobiti, desiravno zmirej terdijo, de jim ni mar koga na svojo pot spreobrniti, in de le zase miru in obstanka išejo.

Zgorej omenjene bukvice „Bramba evangeljske vere“ imajo v predgovoru to poglavitno besedo, de je več potov do nebes, desiravno v začetku pravijo, de Jezusa Kristusa edino pot poznajo nebesa doseči. Je leto poglavitin usodik sedanjih časov, ker se pravi, de je človek lahko v vsaki veri zveličan, naj le pošteno živi. S to besedo išejo mlačnost v veri, in potem odpad od vere napeljati. Pravih ver ne more biti več kot ena; ako je en nauk resnica, drugi nauk, ki ravno tistiga taji, ne more biti resnica. Verovati to in uno, ali pa ne verovati tistiga, to ni vse eno. Kristus ni zastoj rekel: „Kdor veruje, bo zveličan; kdor ne veruje, bo pogubljen“. De se ni zastran vere prepirati z ljudmi, per kterih beseda nič ne velja, to je gotovo; de se je pa po okolišinah za vero potegniti, sicer z ljubeznijo in krotkostjo, pa tudi z resnobo, to je pa tudi gotovo. Kar drugi zapopadik imenovanih bukvic tiče, le to omenimo na eni strani za zdaj, de se ondi katolški veri in cerkvi veliko nespametniga in hudiga očita, kar nje ne zadene; s. pismo, pamet in zgodovina tistih besedi ne poterdi. Na drugi strani opomnimo, de je v teh bukvicah marsikaj drugače, kakor pa je Luter terdil, de si ravno je on v zadnje pohvaljen. Tako je skrivnost s. Trojice zamolčana; de so tri persone eniga božjiga bitja in ene božje nature, ni razloženo; desiravno sta Luter in še Kalvin to resnico ohranila. Tako je opušen nauk, de je v zakramentu gospodove večerje Jezus Kristus sam pričejoč, ko je Luter še to terdil. Dobro (mende) dela de peljejo v nebesa, to stoji notri, akoravno jih je Luter zametval. To naj bo za ta pot zadosti, opomniti naše bravece, de ni vsakimu duhu verjeti.

H.

Badecki in vojsak.

„Hlas“ piše: Naslednjo imenitno dogodbo pripoveduje Janez Stöger, poddostojnik pri polku imenovanim „Deutschmeisterz.“ — Konjik, kterimu je bila pri neki bitvi na Laškim prava roka prestreljena, in je torej tje pri komolcu mogla biti odrezana, je sedel, se po nekoliko okrevavši, na Milanskim bolniškim vertu v prostornim kotu na skali. Pipo tabaka je pil, levo roko je imel na koleno operto, in glavo na dlan sklonjeno — ter se je tiho jokal. Sem ter tje kterikrat si je skerbno solze obrisal, in viditi je bilo, kakor de bi mu kaka druga skrivna stiska težila dušo. Tudi jez sim v tem kotu ležal, od svojiga tovarša samo s plotam ločen. V senci pod nelistnatim drevesam, in od njega ne spazen, sim lahko vidil vse na tanko, kakor koli se je konjik ganil. Rad bi ga bil od njegoviga bolestniga premišljevanja premotil, in z naznanjem bratinskiga sočutja njegovo težavo vmiril, ali mu s pogovorom otožnost razpodil; ker pa madžarsko sicer dobro razumem, ali govoriti ne morem, sim, žal meni! od tega mislil odjenjati. Ko sim se pa na tihim njegove nadloge vdeleževal, zaslišim od vhoda v vert sem nekoliko nemških glasov, iz kterih sim sklenil, de mora med njimi kaka visoka oseba biti. Vstanem in vesel osupnjen ugledam

našiga preljubiga vodja in očeta Radeckiga, kateri je svoje ranjene in bolne sine, kakor je nas imenoval, s svojim obiskanjem več osrečil kot počastil.

Sprehajaje se po vertu je imel skorej edino s svojimi bolniki opraviti; skorej vsaciga je za njegovo bolezin poprašal, zlasti dolgo se je mudil pri ranjenih, jih tolažil, kakor le oče tolažiti zamore, s tako prikupljivo ljubeznjivostjo in priserčno dobrotjo, da bi se bil tačas, namesto svoje merzlice, skorej častito rano želel.

Poslednjič pride naš častitljivi vodja na konec verta in ugleda tudi našiga uboziga konjka, kateri je v svoj pot z mokrimi očmi v kotu sedel. Konjik, svojiga zapovednika ugledati, hoče vstati, in se po vojaškovo stopiti pred-nj. Vodja pa mu reče, se na svoje poprejšnje mesto usesti, in sede sam zraven njega na travo.

„Ljubi moj sin“, začne vodja, „vidim, da si nesrečin, da imaš, zakaj se jokati, čutim s teboj globoko bolečino tvoje nesreče, katere ti na tem svetu sicer noben človek ne more nadomestiti; bodi pa svojimu Bogu tako verin, kakor si bil svojimu cesarju, On bo poslal tolaž v tvojo dušo. Spomni se, ljubi sin, da jih je le malo, kateri bi se zamogli tako svesto na milost božjo zanašati, kakor ti. Poslušaj tedaj moj očetovski svet, premagaj s serčnostjo svoje solze iz ljubezni do svojiga Stvarnika in do svojiga bližnjiga, ob uri svojiga rešenja iz pozemeljskiga terpljenja boš stopil s svojimi tovarši, ki so na slavnim bojišu pred teboj šli, v svitlost večniga veselja.

To zgovoril, seže vodja v žep, ter misli konjka obdarovati, ta pa iz spoštovanja ne sprejme daru, prime se roke svojiga milostljivega vodja, in derhteč reče: „Ljubeznjivi oče! dovoli mi, da Ti vzrok svojih solz odkritoserčno spoznam. Ti veš, ljubeznjivi oče, jest sem Oger, in slišim žalostne pergodbe od svoje domačije, to me močno boli, hujši kakor zguba moje roke. Ker bliz Arada imam ubožno staro mater, za katero sim neprenehama v strahu, da bi se ji ne bilo kej hudiga pergodilo. Ne morem ji sicer z ničimur pomagati, vendar bi ji bilo to velika tolažba, ako bi vedila, da sim še živ. Jest in moji tovarši ne umemo ne pisati, ne brati, in verh tega še ne vem, je li bi pisanje prejela ali ne. Vse to sim si dans zlo k sercu gual, in mogel sim se jokati“.

Vodja praša konjka, kaj bi še družiga rad svoji materi pisal, in mu obljubi, da ji bo on sam pisal. Drugo jutro pride njegova Prevzvišenost v domači obleki s pismam v roci, in praša, če bi bilo tako prav pisano. Konjik od veselja ne more odgovoriti, samo z glavo perkima in zapovedniku roko kušne; ta pa je djal v pismo bankove za 100 goldinarjev, in ga je odpravil s prvo pošto.

Kmal je peršel odgovor konjkove matere na vodja. Urno hiti Radecki v bolnišnico, pokaže konjku pismo od njegove matere in mu ga prebere. Konjik, veselja stermeč, maršalu k nogam pade, in mu hoče kolena objemati; dobri oče pa mu reče vstati, in pravi: „Uto-laži se med tem ljubi sin, in ako hočeš zopet pisati, le povej mi, sej bom vas, ako Bog da, še večkrat obiskal“.

Le kdor je ta dogodek vidil, je občutil, kako so se serca pričijočih vojšakov ginjene topile. J.

Razgled po keršanskim svetu.

Iz Kelna. Obhodnica, ki jo je 6 očetov iz Jezuitarskiga reda 27. kozoperska v tem mestu perčelo bilo, se je 11. t. m. končala. Sto in sto iz vsih versta mestnjanov je bilo zbranih in spodbudovanih v govorih, ki so jih častitljivi očetje trikrat na dan za razne

stanove v veliki in Severinovi cerkvi imeli. Slehern spozna, da so očetje v teh govorih s pravo apostolsko gorečnostjo, z veliko previdnostjo in razločnostjo nar potrebniji keršanske resnice ljudstvu razlagovali, in ljubezen do Boga in do bližnjiga tolikanj perporočevali, da se je naj lepšiga sadu nadjati. O vsih Svetih je bilo v cerkvi toliko poslušavcov, kolikor jih od leta 1848 sem, ko se je stoletni praznik velike cerkve praznoval, gotovo nikdar ni bilo, — okoli 25.000. Posebno veselje pa je, da so se tudi krivoverci iz vsih stanov te obhodnice vdeleževali, kateri so se prepričali, kako krive presoje od Jezuitov kakor do svete katolske cerkve so dozday njih serca in glave napolnovale. Tudi krivoverški duhovni s svojo družino so se večkrat per tej priliki v cerkvi znajdli. Spoštujejo se očetje tolikanj, da ni varno kake žal besede jim reči. Že perve dni so nekiga prederzniga mladenca, ki se je med pridigo nespodobno vedel, mlade ženske očitno v cerkvi zaver-nile, tako, da je obledel in da se je osramoten natihama od onod zgubil. Zadnjikrat je v pričo papeževiga poslanca in več škofov oče Roh pridigoval, ljudstva je bilo okoli 20.000. Pohvalil je njih terdno vero in posebno pobožnost ter jih je zarotil že clo v zdanjih revnih časih cerkvi nepremakljivo zvestobo ohraniti. — To nam oznanijo dnevniki ne samo taki, ki so dobriga duha, ampak tudi tisti, ki se dozday niso mogli naveličati iz celiga gerla zoper preganjane očete vpiti, jim nar hujši namene podtikati, jih kakor nar večisovraž-nike človeškiga roda rotiti in preklinjati.

V Londonu Mazzini posojivne denarje za prekucivne namene na Laškim pobira, in sosebno bogati anglikanski (krivoverški) duhovni ga v tem z vso gorečnostjo podpirajo, kar nam kaže, kaj bo katolska cerkev še od te strani preterpeti imela in koliko prekuej še na Laškim Anglezi aamotati mislijo. Pravijo, da je kardinal Wiseman iz Londona šel, kar pa ni res. Nasproti se je pa Sardinsk vikši kraljev služabnik bahal, da je Sardinsko z Angleškim v vedno tesnejši zvezi. In ravno zdaj se iz Piemonteškiga piše, da, kar ljudje pomnijo, ni bilo tolikanj ubijanja, tolovajstva in tatvine v tej deželi kakor v tem času.

Iz Amerike. Amerikanski dnevniki govore od izvolitve New-Yorskiga nadškofa vse perjazniši, kakor pa angleški listi od ponovljenja katolske cerkvene vladije na Angleškim. Novi nadškof bodo mende to zimo sami v Rim šli, plajši sprejet. Nadjati se je, da so papež tudi New-Orlean-ko in Cincinatisko škofijo v nadškofijo povzdignili. Perva nadškofija v zedinjenih deželah je bila Baltimore, pred 2 letama se je perdružilo St. Louis, pa tudi v Oregonski deželi je nadškofija Walla-Walla. — Oče Mathew je mesca kimovca v St. Louis peršel, v veliki cerkvi pridigoval in je hotel prihodnji teden obljubo zmernosti sprejeti. Dozday je v pričo njega v zedinjenih deželah 250.000 ljudi to obljubo storilo, v New-Orleanu samim 11.000. — Iz Brazilije se piše, da je 4. kimovca „Journal di Commercio“ zaukaz oznanil, ki ga je cesar podpisal in ki so ga udje obeh zborov pervolili, po katerim je kupčija sužnji prepovedana in kot morsko tolovajstvo spoznana. Sužnji, ki se na barkah dobé, se morajo na kako vselstvo zunaj cesarstva poslati; noben Brazilijanec jih ne sme v službo vzeti.

Iz Afrike. Sveti redi, ki jih je ranjki škof Algierski, prečastiti gospod Dupuch, poklical bil, se vedno dalje razširjajo. Sestre sv. Vincenca so bile v začetku samo za Algiersko mesto odločene; v lanski koleri so jih pa tudi v vasi poklicali, v katerih Pariški vseljenci prebivajo, in imajo zdaj več hiš per gori „Atlas“. Skerbé za uboge Francoze, pa per tem tudi čud Arabcov obudé.

Sestre keršanskih bratov v Konstantinovi deželi in Trinitarianke v Oranski deželi ravno tako lepo za nebeško kraljestvo delajo. Lazaristam je prečastiti Dupuch duhovnico prepustil; pa se že tudi v znotranje razširjajo. Jezuitarji so v vsih teh krajih vseljeni. Blizo Benaknuna per veliki Algierski cesti proti Blidahu imajo učilnico za tiste očete, ki Arabce spreobračati mislijo. Ob enim pa sprenočujejo Arabce, ki v Algier popotvajo in tam tudi hleve za živino dobé. Zraven je učilnica za Arabske otroke. Jezuitarji s tem Zauije mohamedanskih Marabutov v znotranjim posnemajo, kateri so tudi gostoljubni do popotnikov, mladost podučujejo in bolnikom strežejo. Arabci se le čudijo tem „nemškim, keršanskim Marabutam“. V malo letih bodo Jezuitarji po tem takim perjatle v nar bolj oddaljenih obdelanih krajih pušave imeli in tako tudi perpravljene za prihodnje spreobrnjenje Arabcev.

Iz Dunaja. Ob novim letu 1851 bo katolška cerkev na Avstrijskim s svojim premoženjem svobodno ravnala.

Od Štajerske okrajne. Brežce so 10. novembra, 25. nedeljo po binkoštih, posebno prazničnost in veselovanje imele. Ta dan so mestnjani nov zvon, ki ima 25 centov in je od slavniga Ljubljanskiga zvonarja, Antona Zamasata, vlit, v turn farne cerkve vzdignili. Prav ginljiv in permerjen govor so per tej perložnosti častiti gosp. fajmošter v cerkvi imeli. J. P.

Iz Ljubljane. Kakor se sliši, se bo prihodnje leto tukej in sicer v nunski cerkvi vsako nedeljo in zapovedani praznik keršanski nauk v nemškim jeziku za tiste imel, ki dozdej zavoljo tega, ker slovenskiga jezika niso umeli, te dobrote vživati niso mogli. To je pač dobra in že dolgo zaželena naprava, če se pomisli, de vsak, bodi si učen ali neučén, gosposk ali kmečk, v nar potrebnisih vednostih, ki našo dušo in večnost zadenejo, silno neveden postane, če tega, kar je v mladih letih slišal in se morde tudi prav dobro naučil, vedno ne ponavlja in se v njih vedno ne izurja. Če se pa ljudje za časno srečo tolikanj noč in dan trudijo, je pač potrebno posebno za to skerbeti, kar nam večno zveličanje (pa tudi časno srečo) podeli. Kaj bi človeku pomagalo, ko bi cel svet perdobil, svojo dušo pa pogubil?

Ljubljana. Unkrat je bilo v „Zg. Danici“ napak povedano, de se med 30 srenjskimi svetovavci v Ljubljani en protestant znajde; vsi svetovavci so katolčani. —

Pojasnjene.

V Dunajskim „Wandererji“ Nr. 536 t. l. se dopisavec H. iz Ljubljane od 9. t. m. hudo grozi nad besedami „razujzdana in nevedna soderga“, ki v „Zgodnji Danici“ Nr. 45 t. l. zastran odpadencov od katolške vere in prestopnikov k protestantam stojé. — De dopisavec H. ne bo koga družiga dolžil, povem tukaj, de sim imenovane besede in sploh cel sostavek jest spisal. Kaj pa me je k tem besedam naklonilo? Premišljevaje, kakošni ljudje današin dan katolško vero s protestansko premenjujejo — (le od teh je tukaj govorjenje, zato sim se poslužil besedi „odpada in prestopa“) — sim to le najdel:

Na Ogerskim v Čanaški škofiji je malo let pred zadnjim puntam cela vas katolčanov k protestantam prestopila, ker je bila od svoje farne cerkve zlo odročna, in ker je bil dušni pastir te fare tako malo skerbin za svoje ovce, de je iz zgol zložnosti bližnimu protestanskimu pastorju katolške merličé iz imenovane vasi po-

kopavati prepustil! Kako so bili ljudje te vasi podučeni, — si je per takim najemniku lahko misliti. — Iz Prago se je slišalo, de je vedno zabavljanje pastorja Košuta čez katolško cerkev v predmestji Smihov kacih 20—30 ljudi premotilo, de so katolškimu fajmoštru naznanili, de od katolške cerkve odstopijo. Menim pa, de bo komej kateri od teh razločke med katolško vero in medluteranstvam vedil povedati. — Ko so bile letas po cesarskim ukazilu katolški cerkvi verige jozefinizma odvzete, so nekteri dunajski časniki, ki jih protestantje in judje vredujejo, nad tem pravičnim in hvale vrednim ukazilam Njih veličanstva silno kričali; zato je bila slišati, de hoče več ljudi Dunajskih predmestij, ki so temu kriku verjeli, katolško vero popustiti. — Dogodbe leta 1848 in zlasti mesca oktobra so pa svetu dovolj pokazale vednost in nravo dunajskih predmestij.

V Švajcu je k protestantam prestopilo nekaj minihov iz Laškiga, ki so v l. 1848 udje divjih derhal krociatov (crociati) bili; — na Ogerskim znani Horarik in nekteri drugi. — Odpadenci duhovskiga stanu sploh svoj prestop k protestantam s tem pokažejo, de se urno ženijo. — zgledi so Sondermann v Magdeburgu, Schreiber, Reuchlin-Meldeg na Badenskim. — Per osebah neduhovskiga stanu pa je vzrok prestopa k protestantam večidel želja dozdejno zakonsko zvezo raztergati in drugo delati, ali kak časni dobiček ali velika nevednost. Zgledi so nam grof Buttler na Ogerskim, žena heškiga kurfiršta Bernadotte (19. okt. 1810.)

De bi pa kateri pobožni in zraven tudi izobraženi katolčani k protestantam prestopili, seosebno če jim je prestop še materialno zgubo žugal, — ni slišati ali brati: časniki bi gotovo od njih pravili. — Stolberg, Haller, Laval, Bramston, Newmann, Spencer, Eslinger, Haas, Binder, Hurter, Oertel itd. so od protestantov k nam peršli; koliko ljudi, ki so v učenosti, nravi jim enaki, je pa od nas k protestantam šlo? Dozdej še nismoslišali od nobeniga človeka. Iz tega se da spoznati, ali so besede „razujzdana in nevedna soderga“ res na tako neperpravnim mestu postavljene. Dopisavec H. pravi tudi, de je „Zgodnja Danica“ (slavische Kirchenzeitung) neutrudena v vojskovanji zoper protestantizem.

De je ona to res, stori le svojo dolžnost, ktera ji toliko manj zdaj molčati perpusti, ker je pešica zlasti v Ljubljani naseljenih protestantov bukvičice v slovenskim jeziku zdaj med ljudi trositi začela, ki bistevne resnice katolške vere grajajo in Slovencam nar dražji zaklad — sv. Vero vzeti išejo! V. Sezun.

Perporočilo.

To se dobro ve, de ima pratika per kmetu veliko veljave, in v nedeljah in praznikih ali kader dežuje, jo rad v roke vzame, in gleda. Hieroglifov pa dostikrat ne pozna, postavim, zakaj de ima sv. Martin gos, sv. Jedert miš, sv. Urban grojzd, sv. Gol medveda itd. Kako dobro bi bilo torej, de bi kak učen mož nam te hieroglife razložil, kaj de pomenijo. Se torej perporočimo za to zlago. D.

Darila za čast. misijonarja g. Dr. Ignacija Knobleherja.

Od poprej . . .	152	gl.	58	kr.
Gospod Jožef Premož, kaplan v Brežcah	1	„	—	„
Družba katolčanov v Šent-Andreju na				
Koroškim	13	„	—	„
Skupej	166	gl.	58	kr.